

امنیت

امنیت به معنی ایمنی داشتن جانی، مالی، عرضی یا معنوی می باشد. از آن به مناسبت در باب‌های مختلفی مانند طهارت، صلات، حج و جهاد سخن رفته است.

فهرست مندرجات

- ۱ - مراد از ایمنی معنوی
- ۲ - ضرورت امنیت
- ۳ - شرطیت امنیت در تکالیف
 - ۳.۱ - شرطیت امنیت در عبادات
 - ۳.۲ - مصادیق عبادات مشروط بر امنیت
 - ۳.۲.۱ - شرطیت امنیت در عبادات مشروط به طهارت
 - ۳.۲.۲ - شرطیت امنیت در صلات
 - ۳.۲.۳ - برطرف شدن خوف در بین نماز
 - ۳.۲.۴ - امنیت، شرط حضور زنان در نماز جمعه
 - ۳.۲.۵ - شرطیت امنیت در حج
 - ۳.۳ - شرطیت امنیت در امر بمعروف و نهی از منکر
 - ۳.۴ - شرطیت امنیت در خلوت یا نگاه به زن اجنبی
 - ۳.۵ - شرطیت امنیت در حرمت ارتکاب حرام
 - ۳.۶ - شرطیت امنیت در دفاع از مال
 - ۳.۷ - شرطیت امنیت در اقامه حدود
 - ۳.۷.۱ - موارد به تاخیر افتادن اقامه حد
 - ۳.۸ - شرطیت امنیت در قصاص
 - ۳.۸.۱ - جریان حد یا قصاص بر پناهنده حرم
- ۴ - تعریف محارب
- ۵ - کیفیت امنیت داشتن کافر حربی
- ۶ - کیفیت امنیت داشتن کافر ذمی
- ۷ - مقصود از ایمنی از مکر الهی
- ۸ - پانویس
- ۹ - منبع

مراد از ایمنی معنوی

مراد از ایمنی معنوی، ایمن بودن از وقوع در حرام یا ترک واجب است.

ضرورت امنیت

امنیت از مهم‌ترین و ضروری‌ترین نیازهای زندگی بشر است و انسان تنها در پرتو آن می‌تواند امور دنیوی و اخروی خویش را با آسایش خاطر سامان دهد. از این رو، ایجاد امنیت در شیون مختلف زندگی مردم برای رسیدن به آنچه که مایه رشد و تعالی آنان است، از وظایف اساسی و حتمی حکومت اسلامی است.

شرطیت امنیت در تکالیف

امنیت در تکالیف ذیل شرط است:

- ۱ - عبادات
- ۲ - امر به معروف و نهی از منکر
- ۳ - خلوت یا نگاه کردن به زن اجنبی
- ۴ - حرمت از ارتکاب حرام
- ۵ - دفاع از مال
- ۶ - حدود و قصاص

← شرطیت امنیت در عبادات

امنیت (ایمنی و سلامتی جان، مال قابل اعتنا و آبرو) شرط تکالیف عبادی و اجزاء و شرایط آن است و در صورت فقدان آن، چیزی از اصل تکلیف یا شرط یا جزء آن

← مصادیق عبادات مشروط بر امنیت

برخی مصادیق روشن آن عبارت است از:

- ۱- طهارت
- ۲- صلات
- ۳- حج

← شریعت امنیت در عبادات مشروط به طهارت

تحصیل طهارت (وضو یا غسل) با آب، برای عبادات مشروط به طهارت همچون نماز، در حال اختیار شرط است، لیکن در صورتی که دشمن یا حیوان درنده‌ای بین انسان و آب حائل شود- به گونه‌ای که انسان از آن، بر خود یا عرض و آبروی خویش احساس خطر کند- تیمم برای او مشروعیت پیدا می‌کند. [۱]

← شریعت امنیت در صلات

از شرایط نماز، رو به قبله بودن است، لیکن شرط یاد شده در فرض شدت بیم از دشمن یا حیوان درنده ساقط می‌شود؛ چنان که کیفیت نماز نیز در این صورت تغییر می‌یابد (نماز خوف). [۲]

← برطرف شدن خوف در بین نماز

کسی که یک رکعت از نماز را در حال خوف، سواره بخواند، سپس برطرف گردد، باید پیاده شود و باقی مانده نماز را با شرایط، روی زمین بخواند. [۳]

← امنیت، شرط حضور زنان در نماز جمعه

حضور در نماز جمعه برای زنان در صورت وجود امنیت، جایز است. [۴]

← شریعت امنیت در حج

شرط وجوب حج، استطاعت است و تحقق استطاعت منوط به توانایی مالی، سلامت جسمانی و امنیت داشتن راه و مقصد است. [۵]

← شریعت امنیت در امر بمعروف و نهی از منکر

وجوب امر به معروف و نهی از منکر مشروط به وجود امنیت برای آمر و ناهی و دیگر مؤمنان است. [۶]

← شریعت امنیت در خلوت یا نگاه به زن اجنبی

خلوت کردن با زن اجنبی [۷] و نیز نگاه کردن به وی در موارد جواز مانند وجه و کفین، در صورت ایمن نبودن از وقوع در حرام، جایز نیست. [۸]

← شریعت امنیت در حرمت ارتکاب حرام

حرمت ارتکاب محرمان، در فرض برخورداری از امنیت است. بنابراین، اگر کسی که در اجتناب از حرامی نسبت به جان یا عرض خود امنیت ندارد، ارتکاب آن حرام برای وی جایز، بلکه واجب است مانند موارد تقیه و اکراه.

← شریعت امنیت در دفاع از مال

وجود امنیت نسبت به جان یا عرض، از شرایط جواز دفاع از مال است و در صورت علم به هلاکت خویش یا از بین رفتن عرض، دفاع از آن حرام است. [۹]

← شریعت امنیت در اقامه حدود

به قول مشهور، جواز اقامه حدود در زمان غیبت توسط فقیه واجد شرایط، منوط به برخورداری وی از امنیت است. [۱۰]

← موارد به تاخیر افتادن اقامه حد

اقامه حد در مواردی به علت خوف هلاکت به تأخیر می‌افتد، از جمله: اجرای حد اعم از تازیانه و کشتن بر زن حامله تا زمان وضع حمل و بر زن شیرده تا پایان زمان شیردهی به تأخیر می‌افتد و نیز حد تازیانه در زمان شدت گرما و سرما و بر بیمار تا زمان بهبودی و زن مستحاضه پیش از قطع خون، جاری نمی‌شود. [۱۱]

← شریعت امنیت در قصاص

از شرایط قصاص در اعضا، امکان استیفای آن با وجود امنیت نسبت به جان یا سرایت به عضو دیگری است. بنابراین، اگر قصاص عضوی موجب به خطر افتادن جان صاحب عضو یا سرایت قطع یا جراحت عضو قطع شده به عضو دیگر شود، قصاص منتفی است. [۱۲]

← جریان حد یا قصاص بر پناهنده حرم

کسی که در بیرون حرم جنایت یا جرمی مرتکب شده و به حرم پناه برده، در امان است، لیکن او را در خوردن و آشامیدن در تنگنا قرار می‌دهند تا از حرم بیرون رود، سپس حد یا قصاص بر او جاری می‌گردد. [۱۳] [۱۴]

تعریف محارب

کسی که به قصد ایجاد ناامنی، ترس و وحشت در جامعه، سلاح بکشد، محارب است. [۱۵]

کیفیت امنیت داشتن کافر حربی

کفار در صورتی در بلاد اسلامی امنیت جانی و مالی دارند که میان آنان و حاکم اسلامی قرارداد آتش‌بس منعقد شده باشد و یا حاکم اسلامی یا یکی از مسلمانان به ایشان امان داده باشد.

کیفیت امنیت داشتن کافر ذمی

کفار ذمی نیز در پرتو عقد ذمه از امنیت جانی، مالی و عرضی برخوردارند.

مقصود از ایمنی از مکر الهی

ایمن بودن از مکر خداوند، از گناهان کبیره است. مراد از مکر الهی، کیفر پروردگار بر کردارهای ناپسند و مراد از ایمنی از آن، بیمناک نبودن بنده از عذاب و قهر خداوند است. [۱۶]

پانویس

- ↑ الحدائق الناضرة ج ۴، ص ۲۷۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۱۸۵.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۴، ص ۱۸۶.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۱، ص ۲۶۸.
- ↑ العروة الوثقی ج ۴، ص ۴۱۶.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۳۷۴-۳۷۱.
- ↑ المسائل المنتخبة (سیستانی)، م ۱۰۲۰.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۹، ص ۷۵.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۶۵۲.
- ↑ جواهر الکلام ج ۲۱، ص ۳۹۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۲۲۳-۲۲۷.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۲، ص ۲۵۵-۲۵۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۳۴۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۲، ص ۳۱.
- ↑ جواهر الکلام ج ۴۱، ص ۵۶۴.
- ↑ جواهر الکلام ج ۱۳، ص ۲۲۰.

منبع

فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت، ج ۱، ص ۶۹۶-۶۹۸.

رده‌های این صفحه: **جهاد** | **حج** | **فقه**